

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJA ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

POSLOVNI REZULTATI TOVARNE ELEKTRONSKIH INSTRUMENTOV V HORJULU V PRVEM POLLETJU 1970

Kljub objektivnim težavam pozitiven poslovni uspeh

Kot že rečeno je tovarna elektronskih instrumentov v Horjulu prvo polovico letoš-

njega leta zaključila s pozitivnim poslovnim rezultatom. Vsekakor bi pa bilo njeno

poslovanje še veliko bolj ugodno, če ne bi bilo vseh težav, ki spremljajo njeno proizvodnjo.

Pogled v številke nam pove, da je delovni kolektiv te naše tovarne v prvih šestih mesecih dosegel vrednost proizvodnje v višini 9,381.923 din, kar pa predstavlja 33,97 % letnega proizvodnega načrta. Če je znašala v istem obdobju preteklega leta proizvodna realizacija 9,057.260 din, torej pomeni, da so letos do konca junija dosegli za 3,6 % več.

Večji delež v skupni proizvodnji tovarne predstavlja jo sprejemno-oddajne aparature in sprejemniki, a prav v tej proizvodni skupini je bil v obdobju januar-junij tudi največji izpad, ki je preprečil še ugodnejši finančni zaključek polletnega poslovanja. Vzrok za tako nizko realizacijo v tej proizvodni skupini je v tem, da ni uspelo prej pridobiti ustreznih atestov za tovrstne aparature, delno pa zaradi nekaterih naknadnih tehničnih izboljšav pri nekaterih sprejemnikih in zaradi težav pri uvozu potrebnega reprodukcijskega materiala. Zlasti slednje pomeni precejšnji problem, saj so dobavitelji v zahodnih državah občutno podaljšali dobavne roke za večino materialov, pa tudi pri izpolnjevanju teh rokov so postali manj tenkočutni kot so bili nekdanj. Vse to je povzročilo prestopitev realizacije v tej skupini izdelkov tovarne v Horjulu v drugo polletje.

Ugodneje, čeprav tudi ne povsem brez težav, je tekla v prvem polletju proizvodnja v ostalih proizvodnih skupinah. Tako so na primer v tem času pri elementih za elektronsko tehniko izpolnili 55,8 % letnega proizvodnega načrta. Nekoliko slabše so se odrezali pri proizvodnji elektronskih instrumentov; realizirali so le 44,9 % letnega plana. Pri proizvodnji regulacijskih transformatorjev so polletni načrt presegli za 17,64 % prav tako pa so za 10,88 % presegli tudi pollet-

RAZGIBANA SEJA DS ZDRUŽENEGA PODJETJA

Nagel razvoj se nadaljuje

Kranj, 25. septembra — Drugo sejo DS ZP, katere se je udeležilo 32 članov (od 53) in 12 gostov je vodil predsednik DS ZP inž. Zdravko Tekavec. DS je potrdil mandat 6 članom DS ZP, razrešil člana odbora za poslovno politiko ZP in izvolil novega. (Vsa imena so objavljena v sklepih DS ZP na 7. strani.)

Dnevni red je obsegal 12 točk med katerimi je bilo vsekakor najzanimivejše poročilo o polletnem poslovanju združenega podjetja, ki ga je tolmačil tov. Peter Grčar, dipl. oec. iz računovodskega področja ZP. Ker smo pred kratkim o tem že obširneje poročali v našem glasilu, bi dodali le to, da je doseženi uspeh doslej največji odkar obstaja združeno podjetje. Produktivnost je narasla, dobiček je ugoden, zaskrbljivo pa je prehitro naraščanje zaposlovanja.

Razveseljivo je tudi dejstvo, da nobena organizacija nima v prvem polletju izgube, čeprav se pet tovarn bojuje s problemi in težavami, ki rabijo tudi skupno pomoč, in ne le interno. DS je v razpravi posvetil prav temu vprašanju dokaj pozornosti, kar kaže na izredno voljo, da se omenjene organizacije izkopljejo iz težav preteklosti in sedanosti, nujno pa je, da ZP, posebno pa Iskra — Commerce nudita organizacijam, ki so v težavah, vso možno pomoč.

Čeprav, kot je omenjeno, slika I. polletja kaže nepričakovan uspeh, se je DS lotil nekaterih slabosti, ki se v dobrobit vsem morajo odpraviti. To so predvsem slaba kadrovska struktura, ki kaže, da se v to smer premalo investira, prevelike terjatve, preveč kratkoročnih kreditov, preveč uvoza iz zahodnih držav, prevelika usmerjenost na elektromehanska področja, premajhna kritičnost do kvalitete, nepo-

trebne zaloge in premajhna obratna sredstva.

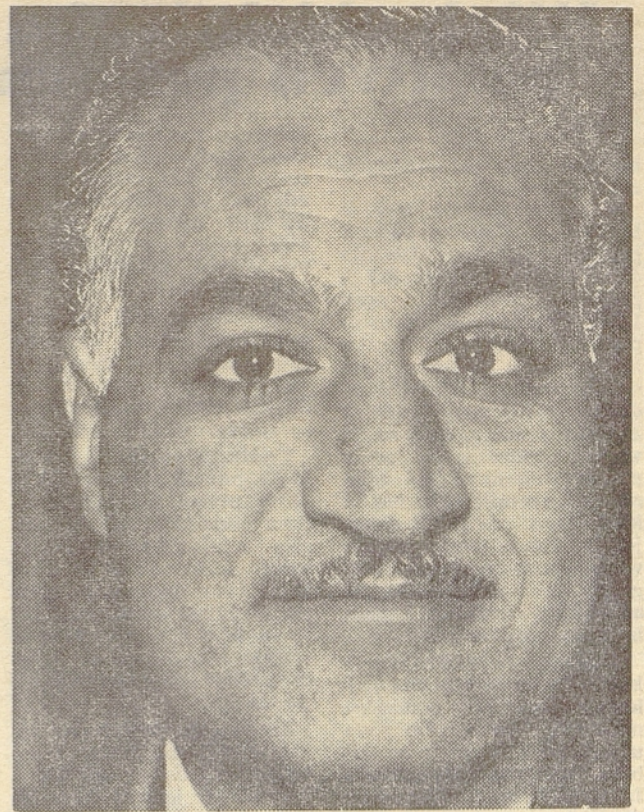
Razgibana razprava je predvsem nastala pri točki SMERNICE GOSPODARJENJA V ZP ISKRA ZA LETO 1971, predvsem glede izvoza. Res zanimiva debata, celo poučna, vendar menim, da bi vodstveni kader že pred sejo moral najti stične točke, debato pa naj bi preпусти člani DS. Če govorijo le gostje in še to v polemichnem, čeprav obojestransko dobro mislečem mnenju, tedaj lahko prenekateri član DS ZP nehoti misli da »smernice« v nekaterih detajlih niso bile dobro pripravljene, pregledane in prediskutirane z vsemi, ki se ga »smernice« tičejo. Kljub temu pa lahko rečemo, da so »smernice« dovolj zgodaj pripravljene, kar se še dozdaj ni zgodilo, zato bo moč le-te po organizacijah sprejeti, se po njih orientirati in po njih delati. Ker »smernice« nakazujejo ISKRO v polnem elanu v letu 1971, ni moč na tem mestu opisati podrobnosti, pač pa jih bomo v celoti posredovali v naslednji številki, ker jih je tudi DS v celoti sprejel.

O drugih točkah dnevnega reda:

poročilo o delu odbora za poslovno politiko ZP, poročilo o poslovanju tovarne orodja, letno poročilo za leto 1969 o izvajanju zaključka generalne rekonstrukcije glasom aneksa III, informacija o predvideni izgradnji poslovne stavbe — so zadevni sklepi objavljeni v tej številki na 7. strani.

ABC

(Dalje na 2. strani)

Umrl je G. A. Naser

eden najpomembnejših glasnikov arabskega sveta

Predsednik Združene arabske republike Gamal Abdel Naser je umrl za srčno kapjo v ponedeljek 28. septembra. Naser se je rodil 15. januarja 1918. leta v pokrajini Asjut v zgornjem Egiptu. Po končani vojaški akademiji je postal poročnik, zaradi naprednih idej pa se je kasneje vključil v komite svobodnih oficirjev, ki je leta 1952 izvedel revolucijo. Pozneje je Naser postal najprej podpredsednik revolucionarnega sveta, ob razglasitvi republike v juliju 1953. leta pa pomočnik predsednika vlade in notranji minister. Februarja 1954. so Naserja izvolili za predsednika vlade. Naser je vse bolj stopal v ospredje svetovne politike ne le kot eden najpomembnejših glasnikov arabskega sveta, temveč tudi kot eden najodločnejših zagovornikov nove svobodne Afrike in politike neuvrščenosti. Njegova smrt je tragedija za ves arabski svet. Gamal Abdel Naser je večji od besed in živel bo dlje, kot žive besede. O njem ne moremo reči drugega kot da govorimo o njegovem delu, o njegovem žrtvovanju svojemu ljudstvu, svoji naciji in človeštvu, o njegovem boju za svobodo in pravico. Globoka žalost je zajela ZAR, arabsko ljudstvo ob tej veliki preizkušnji, ki je prišla prav v najbolj resnem času. Za Jugoslavijo predsednik Naser ni bil le državnik sorodnih stališč temveč tudi dolgoletni bорец za številne skupne cilje in naš veliki prijatelj.

Ambasadi ZAR v Jugoslaviji je bila ob nenadomestljivi izgubi poslana naslednja brzojavka:

AMBASADA ZDRUŽENE ARABSKE REPUBLIKE BEOGRAD

Delovni kolektiv Združenega podjetja ISKRA KRANJ izraža ob smrti predsednika Združene arabske republike Gamal Abdel Naserja vsemu ljudstvu Združene arabske republike globoko sožalje. Delovni ljudje našega podjetja ga bodo za vedno ohranili v spominu kot velikega prijatelja naše socialistične federativne republike Jugoslavije in velikega borca za neodvisnost vseh narodov in mir na svetu.

Delovni kolektiv Združenega podjetja ISKRA KRANJ

Kljub objektivnim težavam pozitiven poslovni uspeh

(Nadalj. s 1. str.)

no obveznost pri sestavnih delih in uslugah.

V prvem polletju 1970 je tovarna v Horjulu dosegla prodajo v vrednosti 11.800.575 dinarjev, pri čemer je 76,9 % prodaje realizirala prek Iskra Commerce, njen lastni prodajni oddelek pa je ostalim tovarnam ZP Iskra in zunanjim kupcem odprodal izdelkov za skupno vrednost 2.550.000 dinarjev. Tudi na izvoznem področju so se v prvem polletju dobro izkazali. Po letnem načrtu naj bi letos izvozili za 86.132 dolarjev, do konca junija pa so z večjo realizacijo kaset dosegli že 60.665 dolarjev izvoza, ali 75,35 % izpolnitev letnega izvoznega načrta.

Z lastnim nabavnim oddelkom je tovarna v prvem polletju nabavila 97 % domačega materiala, ostalo in ves uvozni material pa je priskrbel nabavna organizacija Iskra Commerce. Pri nabavi domačih materialov v tem obdobju ni bilo večjih problemov, zato pa so problemi pri uvoznih materialih, kar se negativno odraža v proizvodni realizaciji. V prvih šestih mesecih 1970 je tovarna v Horjulu nabavila skupno za 4.444.660 din materiala, pri čemer je delež uvoženega materiala znašal 1.465.616.

Zlasti spremembe v sami strukturi proizvodnje so letos povzročile večjo vezavo zalog materiala, takšno stanje pa povzročajo tudi težave pri uvozu materialov. Za proizvodnjo elektronskih instrumentov in sprejemno-oddajnih aparatov namreč potrebujejo nad 1.000 raznih materialov. In ker je nemogoče doseči, da bi številni tuji dobavitelji pošiljali vse te materiale v dogovorjenih rokih, se dogaja, da nekompletirani material zvišuje zaloge.

Težave z materialom pa povzročajo tudi to, ker ga tovarna v Horjulu zaradi majhnih serij potrebuje le manjše količine, dobavitelji pa so zainteresirani za večji odjem in le-temu posvečajo tudi večjo pozornost.

Podobno je tudi pri zalogah nedokončane proizvodnje; porasle so v prvi polovici leta predvsem zaradi dolgega proizvodnega ciklusa sprejemno-oddajnih aparatov.

Ugodnejši je položaj pri zalogah gotovih izdelkov. Tu je bil v prvem polletju koeficient obračanja 38,64, pri čemer so bili gotovi izdelki na zalogi 9 dni (lani 11 dni). Prav tako ugodna je slika pri terjatvah do kupcev. Lete so se v prvi polovici leta znižale, skrajšal pa se je tudi plačilni rok z lanskim 180 na 138 dni.

Za letošnje proizvodne naloge je tovarna planirala povprečno zaposlitev 340 delavcev, vendar je v obdobju januar-junij bilo povprečno zaposlenih le 317 delavcev. Glede na to, da tovarna potrebuje za svojo proizvodnjo predvsem visoko strokovno delovno silo, ima s pridobivanjem novih sodelavcev precejšnje težave. Že sama lokacija tovarne v tem pogledu povzroča problem, manjka tudi stanovanj za strokovne sodelavce, končno pa tudi osebni dohodki, čeprav so se v povprečju letos dvignili za 28 % še vedno niso dovolj stimulatívni za pritek novih visoko strokovnih sodelavcev. Z zadovoljstvom pa v tovarni ugotavljajo, da se je kljub vsemu v letošnjem prvem polletju fluktuacija delovne sile umirila.

Medtem ko so v lanskem prvem polletju osebni dohodki v povprečju znašali 847 dinarjev, so se le-ti letos dvignili na 1.084 dinarjev. To

predstavlja 95,5 % planiranih povprečnih OD, ker tudi proizvodnja in dohodek v tem obdobju nista bila realizirana v planiranem obsegu.

Za prvo polletje je tovarna dosegla 9.686.342 din ali 41,26 % planiranega celotnega dohodka. Glede na strukturo proizvodnje so bila pri tem tudi porabljena sredstva nekoliko nižja od predvidenih, oz. se višina v kalkularnega dohodka sklada s planom. Ostanek dohodka je v prvi polovici leta dosegel višino 588.629 din, kar je 44,85 % planirane letne vrednosti.

Čeprav v prvem polletju 1970 tovarna »Elektronika« v Horjulu ni izpolnila v celoti svojih planiranih obvezno-

sti, je bilo njeno polletno poslovanje uspešno. To se izraža tudi v sami produktivnosti dela. V enakem obdobju lanskega leta je na primer vsak delavec ustvaril za 28.752 din, letos pa za 29.596 din, kar pomeni, da se je produktivnost povečala za 2,9%. Temu je delno botrovala boljše tehnična opremljenost dela, delno pa tudi boljši osebni dohodki. Izboljšala pa se je tudi ekonomičnost poslovanja. Lani je na primer tovarna v Horjulu na 1 dinar porabljenih sredstev ustvarila 1,76 din celotnega dohodka, letos pa se je le-ta dvignil na 1,79 din, medtem ko je lani v celotni elektroindustriji bil povpreček 1,48 din. V primerjavi z lanskim prvim polletjem se je v tej naši tovarni letos tudi tehnična opremljenost dela izboljšala, saj se je delež delovnih priprav v skupnih osnovnih sredstvih zvišal s 45,4 % na 46,6%.

Čeprav je tovarna ves lanski ostanek dohodka namenila za obratovalna sredstva, le-ta še vedno niso zadostna in zlasti proizvodnja sprejemno-oddajnih aparatov zahteva še dodatna vlaganja. Svoj odmev na težave v poslovanju pa imajo vsekakor tudi predpisi v zvezi z uvozom reprodukcijskega materiala in v zvezi z dajanjem kratkoročnih kreditov.

Kljub naštetim težavam pa lahko z zadovoljstvom zapišemo, da je horjulska tovarna elektronskih instrumentov svoje poslovanje v prvem letošnjem polletju zaključila s pozitivnim finančnim rezultatom, kar nas navdaja z upravičenim upanjem, da bodo njeni poslovni rezultati ob koncu leta 1970 še občutno boljši. To bo tudi najlepše plačilo za vso prizadevnost tega marljivega delovnega kolektiva.

-C-

Kranjska festivalska formula

Uspeh ob podpori ISKRE in mestne skupščine — Veliko inozemskih gostov in strokovnjakov, toda brez naših športnih in turističnih predstavnikov

Pod tem naslovom je objavila beograjska »Borba« zapis o III. mednarodnem festivalu športnih in turističnih filmov v Kranju, v katerem je imelo vidno vlogo tudi naše podjetje. Članek objavljamo v skrajšani obliki, kot dokaz, v kakšni luči nas vidi ali nas želi videti javnost.

Dejstvo je, da ni splošno privzetih formul za uspešno življenje filmskih festivalov. Še manj zanesljivo pa je upanje, da je današnji čas močno naklonjen tem največkrat artificialnim paradam sedme umetnosti. Skratka, filmski festivali grede skozi obdobje svojih največjih izkušenj in kriz, toda tisto, kar povzroča hud glavobol drugim, ne predstavlja veliko skrb za filmski festival v Kranju. Zamišljen kot specializirani festival športnih in turističnih fil-

mov v okviru dejavnosti UNESCO, je kranjski festival tudi letos dokazal, da

nima velike preteklosti, zato pa ima lepo bodočnost. Zares ni treba iskati boljši dokaz od podatkov, da je na njem sodelovalo tokrat 30 dežel z okrog 150 filmi.

Kranjski festival je v prvi vrsti otrok podjetja »Iskra« in seveda tudi občinske skupščine Kranj.

Dejansko ni čisto nič slučajno, da je nastal takšen (Dalje na 6. strani)

ZAVOD ZA AVTOMATIZACIJO, LJUBLJANA

Poslovno poročilo za prvo polletje 1970

Vrednost prodaje, ki jo je dosegel Zavod v okviru dejavnosti posameznih enot, je bila dosežena 42,1 % letnega plana. Celotni dohodek je bil v prvem polletju dosežen s 66,8 %.

V prvem polletju je bil odliv zaposlenih v Zavodu močnejši od priliva tako, da se je število zaposlenih zmanjšalo za štiri osebe. Tudi po kvalifikacijski strukturi zaposlenih se je položaj poslabšal, ker se je število zaposlenih s fakultetno izobrazbo II. in III. stopnje zmanjšalo za 5. oseb.

Masa osebnih dohodkov za leto 1970 je bila v prvem polletju dosežena z 48,2 %, pri tem pa je treba upoštevati, da je bilo število zaposlenih za 6 % pod planom.

Terjatve do kupcev ob koncu I. polletja 1970. leta nasproti terjatvam istega razdobja leta 1969 so znašale 136,9 %, pri čemer so se v znatni meri povečale nasproti tovarnam ZP ISKRA.

Na svoji 22. seji, je svet ZZA obravnaval polletno poročilo in ga je sprejel z naslednjimi priporočili in ugotovitvami:

Svet ZZA ugotavlja, da je nastajanje stroškov še vedno

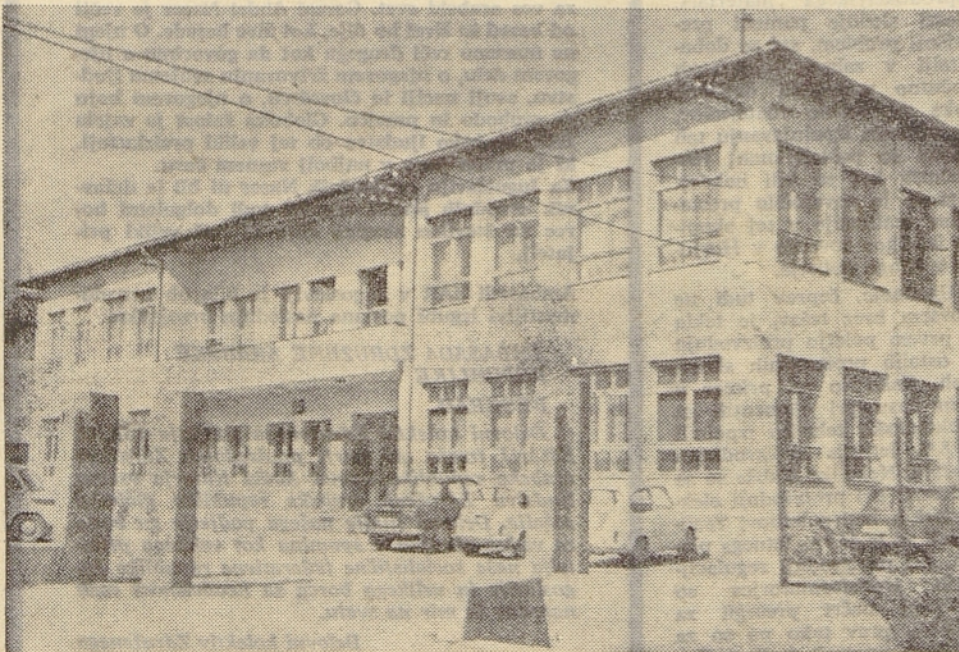
izven učinkovite kontrole, zato naroča odboru za program in poslovno politiko, da uvede boljši sistem odobravanja stroškov.

Svet ZZA priporoča, da odgovorna strokovna služba podvzame ukrepe za izboljšanje razmerja med izdelavnimi in režijskimi urami v korist izdelavnih ur.

Svet ZZA ugotavlja, da se je bistveno povečala razlika poprečnih OD med posameznimi enotami. Prevelike so tudi razlike med OD zaradi različnega ocenjevanja po istih kriterijih, zato svet ZZA naroča, da se pregleda startne osnove tako, kot je nakažal odbor za program in poslovno politiko, ter se odpravi razlike.

Svet ZZA priporoča, da se znižajo zaloge materiala z ustreznimi ukrepi na primeren nivo, okrepi naj se tudi izterjevalna služba.

DOPISUJTE V ISKRO

Pogled na tovarno elektronskih instrumentov v Horjulu

S »Šumadija - ekspresom« od Zagreba do Beograda

ISKRA JE PRISPEVALA USMERNISKE NAPRAVE
IN OZVOČENJE

Zagreb, 22. 9. — Na peronu zagrebske železniške postaje stoji srebrno-siva tridelna kompozicija — prvi elektromotorni vlak, izdelan v naši državi. Nekaj dni pred tem je bil razstavljen na Zagrebškem veleseljmu, kjer si ga je med drugimi občudovalci ogledal tudi maršal Tito. Na veliki tabli je bilo napisano, da je prvi elektromotorni vlak plod mednarodne delitve dela med podjetjem »Goša« iz Smederevske Palanke in konzorcijem »Groupement«, ki ga sestavljajo znane evropske firme (AEG-Telefunken, Siemens, ACEC, Brown Boveri in druge). Varnost železniškega prometa je na prvem mestu zato so tudi med domačimi kooperanti izbrali najboljše — »Iskro«, ki je prispevala usmerniške naprave ter ozvočenje, ter valjevski »Elind«, ki je dobavil naprave za ogrevanje voza.

To je na kratko tisto, kar smo izvedeli od skupine konstruktorjev iz »Goše« ter kontrolorjev iz ŽTP, preden smo se ob 9,20 uri odpeljali iz Zagreba proti Beogradu. Tovariši iz »Goše« so nam previdno namignili, da namestavljajo v preizkusni vožnji posekati na tej relaciji tudi hitrostni rekord, ki znaša 4 ure in dvajset minut.

Iz zvočnikov je po vagonih zadonela pesem (bravo Iskra!) in kompozicija je neslišno odpeljala s postaje. V pičlih nekaj minutah je vlak dosegel normalno hitrost 110 km, ki je dovoljena na naših glavnih progah, potem pa se je začela bitka za rekord.

Na količjak primernih delih proge je začela kompozicija naskakovati rekord: 110—120 in celo 130 km na

uro, nakar pa so jo prometna situacija in opozorila kontrolnega organa ŽTP prisilila na bolj umirjeno vožnjo.

»Skoda« se je pritoževal inženir Simić iz »Goše«, »saj razvija motor hitrost do 160 km na uro. Konstrukcija kompozicije bi brez težav prenesla tudi takšno hitrost, toda predpisi so predpisi!« Od njega smo tudi zvedeli, da znaša delež njihovega

podjetja okrog 70 odstotkov v celotni realizaciji kompozicije in da je preteklo od osnutka do finalizacije komaj dvajset mesecev. To je izredno kratek čas tudi za evropske razmere. Zato konstruktorjem ni bilo lahko pričakovati, da bo kaj odpravilo.

Pri inženirju Gvidu Velicu, prav tako iz »Goše«, smo se pozanimali o električni opremljeni, ki je potekala pod nje-
(Dalje na 7. strani)

»APARATI« LJUBLJANA

Sprejet letni načrt proizvodnje 1971

Delavski svet tovarne električnih aparatov v Ljubljani je na svoji 5. redni seji, 4. septembra razpravljal o predlogu proizvodnega načrta za leto 1971 in ga tudi sprejel. Ker je bil predlog predhodno vsklajen s prodajo in v planski službi dobro pripravljen, je bila razprava zelo kratka in jedrnata, člani delavskega sveta pa na predlog niso dali bistvenih pripomb.

V primerjavi s proizvodnim načrtom za letošnje leto je po finančnem efektu predviden porast skupne proizvodnje za 28,65 %, eksterne za 27,46 %, blagovne za 27,31 %, neblagovne za 34,48 % in interne za 49,27 %. Ta rast je še vedno dokaj velika, čeprav je trend rasti nekoliko nižji, kot je bil v obdobju 1969 do 1970. Predvidevamo namreč tudi ugodnejšo strukturo v usmeritvi prodaje in v proizvodnji posameznih izdelkov, zato bo po fizičnem obsegu rast proizvodnje še nekoliko manjša, kot je obracunana po finančnem efektu. Razlike so predvsem pri kazalnikih skupne proizvodnje, ki po fizičnem obsegu poraste le za 23,23 eksterne, kjer je ta kazalnik 21,99 % in blagovne, kjer predvidevamo 22,72 % povečanje.

Vsi ti kazalniki so bili izračunani na osnovi proizvodnih načrtov, ker bi bilo ob izdelavi načrta vsekakor pre-

zgodaj ocenjevati dejansko realizacijo, ki bo dosežena do konca leta in ki jo bo upošteval gospodarski načrt v svoji analizi. Sedaj lahko že dajemo točnejše prognoze, in ker ocenjujemo, da bomo letošnje zadolžitve po proizvodnem načrtu v globalu za nekaj odstotkov prekoračili, bo dejansko povečanje proizvodnje v letu 1971 okoli 18 %, kar je povsem dosegljivo, če bo celoten kolektiv tovarne vsklajeno in enotno izpolnjeval svoje naloge.

Verjetno bo v naslednjem letu eden najtežjih problemov, s katerim se bomo morali spoprijeti, problem prostora, posebno tistega za skladiščenje in pretok gradiva v proizvodnji. Tukaj bo povečanje 18 %, ki je po sedanji praksi v tovarni dokaj nizko, že pomenilo doseganje skrajnih možnosti, ki nam jih nudijo tovarniški in ostali razpoložljivi prostori. Problem ni nerešljiv, vendar

Diktatura velikanov

Začelo se je razdobje velikanov. Val gigantomanije je zajel Evropo. V želji, da bi se uprli konkurenci ameriškega kolosa, prihaja do skupnih nastopov na čedalje širših tržiščih, zmanjšujejo se proizvodni stroški, združujejo se finančna in tehnološka sredstva.

Dirko za koncentracijo posepujejo zlasti zahodnoevropske vlade. K združevanju vzpodbujajo zlasti proizvajalce jekla, ključne industrije vsakega naroda. To velja v isti meri za Francijo, Zahodno Nemčijo, Veliko Britanijo, Belgijo in druge zahodnoevropske države.

Koncentracija industrijskih kapacitet je priljubljen »konjiček« bonske vlade. Ladjedelniška industrija je že po-

polnoma restrukturirana, sedaj pa se združujeta dva giganta črne metalurgije Tiszen in Manesmann. Koncentracija je zajela tudi letalsko industrijo: storjen je že prvi korak v smeri fuzioniranja Messerschmitta in Belkowa. Siemens in AEG-Telefunken — sta že začela sodelovati na finančnem področju, predvidevajo pa še ožje oblike sodelovanja.

Na področju kemije ima Zahodna Nemčija na voljo tri skupine, ki jih že sedaj prištevajo k največjim na svetu: Hebst, Bayer in BSF. Vsaka od njih je začela že pred nedavnim resno požirati manjše »ribe«. Nemška vlada bi želela, da bi se združile tudi majhne petrolejske družbe in da bi ustanovile prvo močno združenje na tem področju, ki bi se potem pridružilo sedmici velikih, ki vladajo na svetovnem tržišču.

Perspektivne koncentracije so se naprej pokazale v nemški avtomobilski industriji. Tri največje tovarne — Volkswagen, Daimler-Benz in BMW poslujejo zaenkrat ločeno, toda sodijo, da bodo čez pet ali deset let primorane na medsebojno sodelovanje.

V Veliki Britaniji je vlada neposredno intervenirala, da bi ohranila industrijsko koncentracijo s tem da je ustanovila javno podjetje IRK Industrial-Corporation. Pod okriljem tega podjetja so rekonstruirali ladjedelniško industrijo, jeklarne, letalsko industrijo, industrijo orodnih strojev in računalnikov in še druge. Sedaj si prizadevajo združiti štiri nuklearne industrije, da bi napravili samo dva organizma te vrste. Zatem se bodo lotili proizvodnje rudniških strojev, na tekstilno industrijo ter na industrijo tekstilnih surovin.

(Dalje na 5. strani)

ga je težko ekonomsko optimirati, prav zaradi tega pa nam bo v naslednjem letu visel nad gospodarjenjem kot Damoklejev meč. Planska služba tovarne, posebno pa nabava, se bodo morali pri vseh svojih odločitvah in akcijah zavedati tega vprašanja in iskati takšne rešitve, ki bodo problem spravile na minimum. Doslej — žal, to ni bilo vedno tako!

Kolektiv kljub težavam gleda z zaupanjem v bodočnost. Doslej smo vedno uspeli vse težave premagati in končno le doseči in preseči postavljene naloge. Takšno zaupništvo je izglasoval tudi delavski svet s tem, da je soglasno sprejel plansko obveznost za leto 1971.

L.

DOPISUJTE V »ISKRO«!

Naslov uredništva:

Kranj, S-rska loka

Tel. 22-221, int. 333

Boj za razvoj samoupravljanja še vedno revolucionarna ustvarjalnost

NA KONGRESU SAMOUPRAVLJAVCEV JE TREBA STVARNO
RAZPRAVLJATI O PROBLEMIH IN DILEMAH TER SPREJETI STVARNE
PREDLOGE IN POTI

Tov. Edvard Kardelj, član izvršnega biroja predsedstva ZKJ, je pred kratkim govoril na proslavi dvajsetletnice samoupravljanja v Železarni Sisak. Iz njegovega zelo pomembnega govora prinašamo nekaj njegovih misli.

Tov. Edvard Kardelj je v začetku poudaril, da razvoj samoupravljanja ni stvar odločitve nekoga ali konstrukcije na papirju. V sodobnem svetu ni globljih revolucionarnih sprememb v odnosih med ljudmi, kot je samoupravljanje. To je največji revolucionarni poseg v

stare družbene strukture, ki ga beleži sodobna zgodovina. Potemtakem graditi samoupravne odnose v družbi, še zlasti v družbi, ki je gospodarsko razmeroma zaostala, kot je to naša še zmeraj, ni hoja po poti, postlani z rožami, ampak vztrajna in huda bitka najprej z materi-

alnimi možnostmi, ki so omejene, in z vso strukturo zaostalih odnosov in konservativno človeško zavestjo, ki zavira hitrejšje napredovanje. Prav zato je boj za razvoj samoupravljanja še vedno revolucionarna ustvarjalnost.

V nadaljevanju je tovariš Kardelj omenil, da stojimo pred pomembnimi odločitvami, ter rekel: »Mislim, da ne bom dosti pretiraval, če rečem, da je od sklepov, ki

jih bomo v prihodnjem obdobju sprejeli v zvezi z nekaterimi dilemami v našem družbenem razvoju, odvisna vsa pot razvoja socialističnih in samoupravnih odnosov za vrsto let, morda pa tudi desetletij. Do ustreznih sklepov o teh dilemah ne moremo, kot sem že dejal, priti niti s površnimi političnimi gesli niti z abstraktnimi teoretičnimi razpravami, ki bi bile ločene od prakse in koristi delovnih ljudi. Praksa in teorija si morata podati roke v tesni medsebojni povezanosti in odvisnosti v vsakodnevnem vplivu in kontroli koristi delovnih ljudi v združenem delu.«

Tovariš Kardelj je nadalje omenil, da je naše gospo-

darstvo doseglo znatne materialne rezultate, struktura proizvajalnih sil pa postaja zelo zapletena. Popolnejše in intenzivnejše vključevanje našega gospodarstva v svetovne tokove je spremljala in še zmeraj spremlja vedno večja odvisnost njenih rezultatov od tega, kako se bo sposobno vključiti v sodobne tokove tehnološkega in tehničnega napredka in rasti produktivnosti dela. Zaradi takšnega razvoja nista potrebni le modernejša tehnika in tehnologija v nekaterih podjetjih, temveč tudi intenzivnejša integracija v gospodarstvu in takšna koncentracija sredstev na osnovi naraščajoče produktivnosti dela, ki bo omogočala vse tesnejšo integracijo proiz-

Obiski bolnih članov kolektiva

Spregovoriti želim nekaj besed o pomembnosti obiskov bolnih članov kolektiva v vsaki delovni organizaciji, kajti vse premalo se te pomembnosti zavedamo, pa najsi je to katerakoli tovarna v ZP ISKRA.

Ta problematika je v raznih tovarnah različno urejena. Konkretno v naši tovarni je to več ali manj urejeno za bolnike, ki so več kot 3 mesece v bolniškem staležu. Ostale z manj dni bolniškega staleža pa obiskujejo neorganizirano sodelavci in prijatelji obolelega, odvisno od priljubljenosti posameznika ali od organizacije posameznega oddelka v tovarni. Za bolnike nad tri mesece bolniškega staleža organizira obisk sindikalna organizacija na predlog socialne službe. Bolnika obišče predstavnik sindikalne organizacije in sodelavec iz oddelka v katerem je oboleli zaposlen.

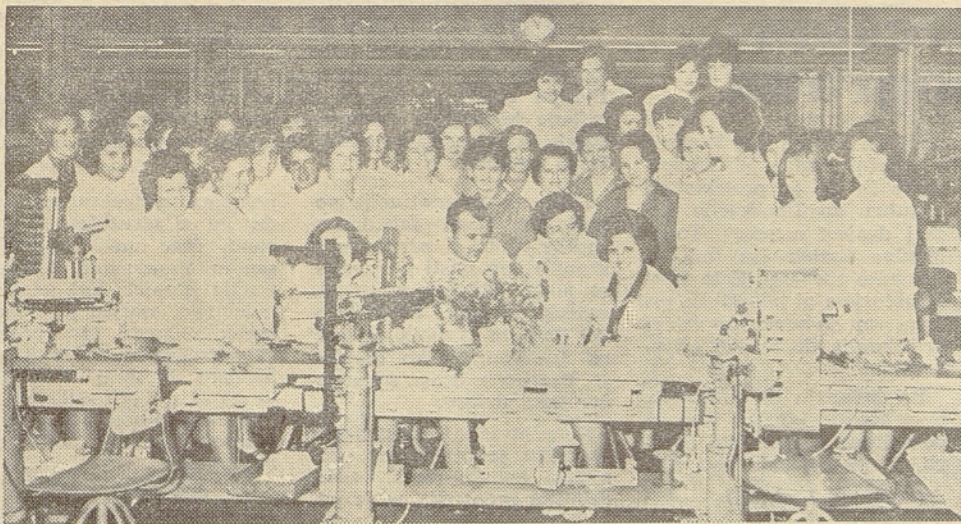
Ne gre za materialno pomoč, ki jo sindikat po navadi nudi ob obisku, pač pa ima večji pomen obisk sodelavcev iz tovarne in to za slehernega obolelega člana kolektiva. Vsak tak bolnik se počuti osamljenega; da —

skoraj odvečnega. Rad bi delal, rad bi šel v svoje delovno okolje nazaj, pa mu zdravstveno stanje to preprečuje. Zato je nujno, da ga obiščemo, mu dokažemo, da je še kako potreben in zaželen pri nas, vendar se mora najprej pozdraviti. Povemo mu novice iz delovne skupnosti, v kateri je delal, naše uspehe, spremembe itd., pa se bo ponovno počutil živjet v kolektiv in neosamljen, pridobil bo mnogo volje za čimprejšnjo ozdravitev, kar je včasih več kot zdravilo.

Zavedati se tudi moramo, da prej ali slej pride pri vseh do kakšne bolezni in da bomo sami tudi srečni, če ne bomo pozabljeni. To je veliko humano delo, ki ga resnično ne gre zanemarjati. Potrebno je tudi, da predpostavljene vsaj v času daljše bolezni bolnika enkrat obišče, ker to mnogim veliko pomeni.

Pri vseh omenjenih obiskih pa je važno tudi to, kdo skrbi za obolelega. Pri bolnikih, ki imajo oz. žive pri svojcih, so poročeni in imajo zakonca in otroke, ki jih negujejo in skrbje zanje, bo morda eden do dva obiska dovolj, da so povezani z dogodki tovarne. Za tiste, ki so sami, brez svojcev, matere samohranilke z majhnimi otroki, samci itd. pa je potrebno več pozornosti in skrbi, da v času bolezni niso zapuščeni in odvisni od soseske.

Gre za organizirano in stalno skrb za bolne člane kolektiva, predvsem s strani sodelavcev v oddelku, kjer je bolnik zaposlen, sindikalne organizacije, socialne službe in ne nazadnje tudi predpostavljene. Ker se imamo zelo radi za organizirano, humano družbo, ki jih je človek prva skrb — pa dokažimo to. I. K.

Čim več zadovoljstva v pokoju

ISKRA Elektromehanika v Kranju ima že čez 500 upokojenec. To je že kar precejšnje število, ki odleže skoraj za manjšo tovarno. Vsak mesec, posebno zadnja leta, se poslavljajo upokojenki od svojih sodelavcev in prijateljev. Tako so se v septembru poslovili tudi dve tovarišici in to MILENA VUKOTIČ (slika zgoraj), zaposlena na liniji enot in ŠTEFKA DOLINŠEK, zaposlena pri elementih telefonskih vložkov. Obe sta iz obrata ATN (avtomatske telefonske naprave).

Sodelavci so jim pripravili prigrizno slovo, jih obdarili in zaželeli še mnogo zadovoljnih let in dobro počutje. Obe upokojenki se za lepa darila in dobre želje iskreno zahvaljujeta in želita vsem članom kolektiva čimveč uspehov.

TOVARNA ELEKTRICNIH APARATOV ISKRA

Ljubljana, Savska 3

sprejme na delo
v obratu

signalno varnostnih naprav v Stegnah

- ELEKTROTEHNIKE
- KV ELEKTROMECHANIKE
- KV KLJUČAVNICARJE
- NK DELAVCEV ZA PRIUČITEV
pri ključavničarsko kleparskih delih

Pismene ponudbe sprejema kadrovski oddelek tovarne do zasedbe delovnih mest.

vodnje, trgovine, financ, znanstveno raziskovalnih potencialov, izobraževanja itd. Osrednje vprašanje, ki se pojavlja v zvezi s temi procesi, je — kakšni notranji družbenogospodarski odnosi morajo nastati in delovati v takih raznovrstnih oblikah integracije združenega dela ter ustvarjanja in koncentracije materialnih sredstev, a da ne bi teh sredstev, ki sodijo v preteklo delo, odtujevali delovnemu človeku in da ne bi ta postal zgolj orodje v rokah samostojnih in odtujenih finančnih ter tehnokratsko upravljavskih centrov. Očitno je, da bi tiste družbene sile, ki bi si pridobile monopol pri razpolaganju s temi sredstvi, dobile moč, da vladajo lju-

dem, odvisnim od teh sredstev. To je pravzaprav najgloblji pomen problema o položaju delavcev v razširjeni reprodukciji ali o odnosu med živim in preteklim delom, ki ga je bilo opaziti že v prvih fazah razvoja samoupravljanja, še v velikih izrazitejši obliki pa se je pojavil sedaj, ko vse pogosteje govorimo o integracijah, o bančnem sistemu, o velikih zunanjetrgovinskih in trgovinskih organizacijah, o varovalnicah, o starem državnem kapitalu in o novih državnih skladih v federaciji in republiki itd.

Že davno smo se odločili, je nadaljeval tov. Kardelj, za cilj, da je na tem področju treba uvesti takšne go-

spodarske odnose in takšne samoupravno—organizacijske oblike, ki bodo omogočile, da ne bo imel delavec le neposrednega vpliva pri razpolaganju s preteklim ali opredmetenim delom, temveč bo lahko tudi samoupravno razpolagal z materialnimi uspehi njegove reprodukcije — sorazmerno s svojim vloženim delom, upošteva nekatere izjeme oziroma odbitke glede na nekatere specifične družbene potrebe ter odgovornosti in solidarnosti delovnih ljudi. V podjetjih smo zelo jasno in odločno priznali — z mehanizmom dohodka — da je organska vez med živim in preteklim delom bistveni pogoj osvobajanja dela in samoupravnega položaja delovnega človeka.

Popolnoma jasno je, da sta integracija dela in koncentracija sredstev pogoj za napredek v sodobnem svetu. Zaradi tehnološkega napredka je potrebna takšna integracija, naraščajoča produktivnost dela v družbi pa jo omogoča in ji daje vse širši pomen. Vse te faze pri nas na eni strani obremenjujejo še močni ostanki starega etatskega mehanizma in starih navad in pojmovanj, na drugi strani pa nove in dokaj močne tehnokratsko-upravljavske težnje, ki skušajo koncentrirano preteklo dobo odtujiti, da — ločiti od delovnih kolektivov, namesto da bi bilo to delo skupna osnova teh kolektivov za skupni napredek, to

je za skupni delež v skupnem dohodku združenega dela, v sorazmerju z vloženim živim in preteklim delom. Seveda skupna vlaganja ne morejo imeti lastniškega značaja. To pa je v našem sistemu nemogoče, če bomo spoštovali uzakonjena načela o delitvi dohodka, ki določajo, da se morajo osnovna sredstva, ki so vložena, kot finančna sredstva v kakršnokoli obliko združenega dela ali integracije, amortizirati z ustreznim deležem v skupnem dohodku.

Menim, da to ni le pogoj, da se prepreči odtujevanje presežkov dela in nastajanje samostojnih tehnokratsko-upravljavskih monopolov, temveč tudi da se delovne kolektive spodbudi k med-

Diktatura velikanov

(Nadaljevanje s 3. strani)

V teku je koncentracija električne industrije. Koncentracija je zajela tudi manjše države, n. pr. Belgijo, Italijo in druge. V Italiji so že uresničili veliko fuzijo med Montedisonom in Montecatijem. Ameriški viri trdijo da je italijanski javni kapital zagospodaril nad akcionarsko kontrolo družbe Montedison in pozneje namerava jo izpeljati še eno fuzijo: med Montedisonom in Enia, da bi ustvarili eno od največjih kemičnih združenj na svetu.

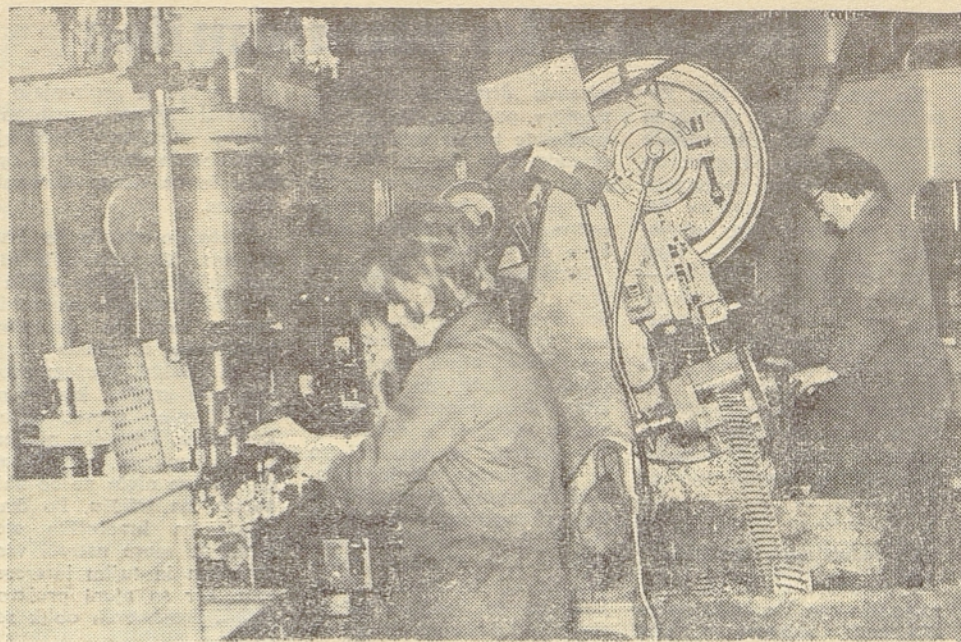
Ameriški finančniki in industrijalci se boje, da v Evropi ne bodo več našli majhnih tovarn in industrij, ki bi jih lahko absorbirali. Predsednik neke velike investicijske družbe v Londonu, posrednik za sklepanje »industrijskih porok« je pred kratkim dejal: »Ameriške firme, ki se ne bodo preselile v Veliko Britanijo v teku treh ali štirih let, bodo spoznale, da so zamudile na avtobus«.

S pogodbo med Fiatom in Citroënom je napočila druga faza mednarodnih kolosov. Predstavniki teh znanih avtomobilskih industrij sodijo, da bi se morali združiti vsi evropski proizvajalci na tem sektorju, da bi predstavljali enotno fronto, sposobno upreti se napadu Američanov. Toda ni tako lahko ustanoviti evropsko družbo, kajti še ne obstajajo zakoni, ki bi jih sprejele vse države. Skupnega tržišča, kajti le-to je ustanovljeno ravno zaradi preprečevanja ustvarjanja

monopolov. Toda situacija se je danes temeljito spremenila in pristojni činitelji razpravljajo sedaj o novem mitu: o najoptimalnejši razsežnosti podjetja.

Noben od te šesterice ne želi odprto forsirati koncentracijo in zato je EGS zavzela izredno strogo stališče nasproti vsem pogodbam med velikimi družbami. Toda ta odpor ne bo trajal dolgo. Kajti operacija integracije bo izpeljal bodisi režim svobodne iniciative, bodisi — socializem. To je absolutna nujnost, je dejal eden izmed šefov francoske industrije.

Koncentracija vodilnih evropskih kapacitet ni moda. Narekuje jo potreba po racionalizaciji proizvodnje, po maksimalnem zmanjšanju transportnih stroškov ter koncentraciji proizvodjalnih sil — da bi se dosegle dimenzije poprečnih ameriških gigantov. **Mi-**

AVTOELEKTRIKA NOVA GORICA je dosegla v letošnjem letu zelo ugoden uspeh. Slika kaže detajl linije stiskalnice

Planinci ZZA na Dachsteinu

Na posvetovalnem sestanku, ki ga imajo planinci Zavoda za avtomatizacijo pred vsakim izletom, je bilo tokrat zaradi nekoliko slabšega vremena precej neodločnih. Gremo, ne gremo? Za dokončno odločitev je bilo treba vreči dinar, ki se je vsaj enkrat obrnil na pravo stran. Torej gremo, v Avstrijo na Dachstein. Visok je 3004 m in leži na meji med pokrajino Štajersko in

Salzburgom v predelu Salzkammergut.

Preko Podkorenskega sedla smo prišli v Avstrijo in nadaljevali pot skozi Villach, Spital, Obertauern, Untertauern in dalje preko Schladminga do Ramsaua. Na končni postaji smo pustili avtomobile in se peš podali do Austria-Hütte. Koča je 1638 m visoko in je prav gotovo ena najlepših avstrijskih planinskih postojank. Okrog nje so lepi pašniki in mogočni stari mecesni. Planinci imajo tu dovolj možnosti za lepe sprehode v bližnjo okolico ter za bolj zahtevne vzpone. Prav tako je preskrbljeno za plezalce. Smučarji pridejo na svoj račun celo v največji vročini. Ob našem prihodu je bila kočja že zasedena, vendar nam je uspelo dobiti deset ležišč, nas pa je bilo petnajst.

Po slabo prespani noči smo se v soboto odpravili na pot še ob mraku. Nebo je bilo vedro, toda zdelo se nam je pretoplo, da bi ves dan ostalo tako. Nismo hoteli. Vodja odprave mr. Francé Milko je predlagal, da bi hodili po »švicarskih tablicah« korak — vdih, korak — izdih. Res smo tako hodili in obrestovalo se nam je. V enakomernih razdaljah in redkobesedni smo se vzpenjali, ne da bi čutili

kakšen poseben napor. Po »švicarskih tablicah« sledi vsako uro deset minut počitka. Prvega smo izkoristili za zajtrk, ostale pa za občudovanje veličastnih sten Dachsteina in okolice ter za fotografiranje. Strma je pot navzgor, a klub temu smo po štirih urah hoda prišli 2700 m visoko, kamor bi se lahko pripeljali z žičnico. Toda žičnica ni za prave planince. Služi bolj nedeljskim izletnikom in smučarjem, ki

(Dalje na 8. strani)

ISKRA - ELEKTROMEHIKA KRANJ

r a z g l a š a

prosto delovno mesto

SAMOSTOJNI KONTROLOR II. v obratu stikal.

Pogoji: visoko kvalificiran delavec kovinske stroke s triletno prakso.
Pismene prijave pošljite na kadroviski oddelek naše tovarne do 10. oktobra 1970.

ISKRA

Tovarna za elektroniko in avtomatiko

LJUBLJANA — PRZAN

v sestavu Združenega podjetja ISKRA-KRANJ sprejme na delo

50 DELAVK

v priučitev za serijska montažna dela

Delo je dvoizmensko.

Stanovanj ni na razpolago.

Javite se osebno na naslov.

sebojnim in skupnim vlaganjem njihovih sredstev, to je v skupne sklade združenega dela in na tak način, ki bo zagotovil najhitrejšo rast produktivnosti dela in dohodka. Če smo v sistemu priznali organsko zvezo med preteklim delom in delovnimi ljudmi v okviru podjetja, jo moramo priznati tudi v odnosih med delovnimi ljudmi in njihovimi kolektivji ter bančniško, trgovsko, zunanjetrgovinsko in druge vrste koncentracijo skupnega dohodka. Z drugimi besedami, zagotoviti je treba, da ne bi bila integracija in koncentracija sredstev v naši družbi etatiistična ali tehnokratsko-upravljavska, temveč samoupravna, to je takšna, da bo vsak delov-

ni človek imel prek svoje delovne organizacije enake možnosti za ustvarjanje dohodka in enake možnosti, da odloča o celotnem gibanju živga in preteklega dohodka, o svojem delu in delu svojega kolektiva prav tako kot lahko v lastnem kolektivu.

Zaradi tega se sedaj največ razpravlja o položaju in vlogi bank, velikih trgovskih in zunanjetrgovinskih organizacij, zavarovalnih zavodov in podobnih organizacij, kjer se je ohranilo izredno veliko nesamoupravnih odnosov, ki jih skušajo reproducirati celo v širši obliki, in o odnosih v tako imenovanih združenih podjetjih ali drugih oblikah poslovnih združenj in kooperacij. To ni stvar ljudi v teh

organizacijah, saj so prav tako dobri socialistični delavci: kot drugi, če pa veljajo določeni odnosi, se avtomatično podrejujejo njihovi logiki.

Glede uresničevanja sklepov raznih naših družbenopolitičnih forumov, zlasti organov Zveze komunistov Jugoslavije, pravi tov. Kardelj, »da posamezne tovrstne sklepe počasi uresničujemo. Dejstvo, da posamezne tovrstne sklepe počasi uresničujemo ali da sporazumno ne najdemo praktičnih rešitev kako jih uresničiti, samo po sebi potrjuje, da so v naši družbi nekateri nasprotujoči si interesi, odraz teh interesov pa so tudi razna mnenja ki jih je treba potrpežljivo in demokratično

uskajati — da bi te sklepe lahko uresničili. Za uspeh pri tem so zato predvsem nujna skupna in vztrajna prizadevanja priti do enotnih stališč in do enotne akcije ZKJ na tem področju.

Menim, da so v tem trenutku to osrednji problemi naše družbe in da je od tega, ali jih bomo rešili, odvisen nadaljnji razvoj družbe. Področij našega družbenega življenja in zlasti našega demokratičnega sistema. Prepričan sem, da bo prihodnji kongres samoupravljalcev pomembno pripisoval k temu, da bomo osvetlili in razrešili nekatere od teh problemov. Kongres bo še toliko uspešnejši, kolikor bolj določeni in stvarni bodo njegovi sklepi. Z dru-

gimi besedami to pomeni, da na kongresu ni treba le kritizirati razmere in naj ne bi bil le nekaka tribuna za razprave, saj se od nenehnih kritik in razprav ne da živeti, temveč je treba na njem stvarno razpravljati o problemih in dilemah in sprejeti stvarne predloge ter poti.

Ne smemo si delati utvar, da je mogoče na kongresu rešiti vse, kar nas danes teži, in se sporazumeti o vsem tistem, o čemer so mnenja različna. Če bomo zavzeli stvarna in jasna stališča vsaj glede nekaterih poglobljenih vprašanj, ki bodo omogočila najljubši razvoj samoupravnih odnosov, bo to pomemben prispevek kongresa k nadaljnjemu napredku naše družbe.

Estetika in ekonomika

Ko sta nedavno tega Republiški svet in kulturno prosvetni svet Republiške skupščine Srbije sklenila, da je treba čimprej pripraviti material za ustanovitev Zavoda za industrijsko oblikovanje, je ta vest — najsi zveni še tako paradoksalno — naletela na najmanj zaupanja pri tistih, ki se ukvarjajo s problematiko dizajna. Kot že neštetokrat poprej so lahko samo ugotovili, da ustanovitev novega uradnega telesa ne more rešiti trikota razmerij med oblikovalci, gospodarsko organizacijo in tržiščem.

Se vedno nerazumevanje

V pogovoru s ljudmi, ki se razumejo na funkcijo industrijskega oblikovanja, prihaja na dan največkrat naslednje: da dizajn ni izključno estetska kategorija in ne v prvi vrsti estetska kategorija. Njegova svrha v pogojih tržnega gospodarstva (zaradi katerega so ga tudi sprejeli) je ekonomska: treba je prodati blago, ki pa se prodaja vedno bolj kot določena lastnost. Z drugimi besedami, blago se prodaja po tem, kar nudi, z ozirom na to, da je učinek njegovega izgleda (in seveda tudi uporabne vrednosti) odločilni faktor pri izbiri med večimi istovrstnimi proizvodi. Ta izključno prometna vrednost dizajna, je izpolnjena z

njegovo drugotno funkcijo, zlasti v primeru, ko gre za predmete trajne vrednosti: s prizadevanji, da se ob pomoči strokovnjakov za industrijsko oblikovanje najde optimalen način dela in uporabe določenega blaga.

Strokovnjaki za dizajn trdijo, da v naših razmerah dostikrat presojujejo dizajn kot nepotreben luksus, saj »se izdelki kljub temu prodajajo«. Kaže, da pomanjkanje konkurence v pravem smislu te besede ne stimulira preveč ne, proizvajalce in ne trgovino, da bi pokazala zanimanje in vložila nekaj več sredstev v dizajn. V Italiji na primer prinaša ena vložena lira v dizajn proizvajalcu 1,8 lir. Naši proizvajalci pa še vedno s težavo riskirajo dinarje, boječ se, kako bo tržišče reagiralo na novost. Filozofija »varno je varno«, ki tako malo ustreza tržnemu mehanizmu, pa vzlic temu dobro uspeva.

Novi tokovi

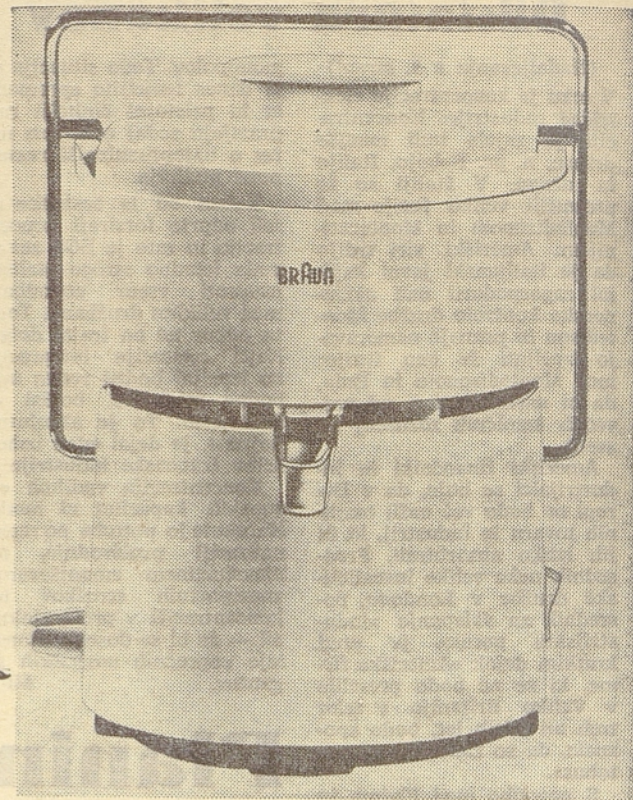
Vzlic temu pa nekatere organizacije s svojo prakso vnašajo novo klimo nasproti dizajnu. Industrija pohištva, ki je »institucionirala« dizajn v svojih proizvodnih programih, se uspešno prebija na inozemska tržišča (kar velja posebej za slovensko industrijo). Drugi primer — kranjska »Elektromehanika«, ki je z zamenjavo materiala,

iz katerega se proizvajajo telefonski aparati, prihranila skoraj tretjino dotodanjih proizvodnih stroškov je opozoril še na drugo dimenzijo dizajna.

Obstajajo seveda še drugi primeri. V razstavnih vitrinah Srbske fabrike stakla iz Paračina naletimo na izredne vzorce različnih uporabnih predmetov iz stekla, ki jih ni na tržišču. Razlog: proizvodi »ne gredo«, ker je njihov dizajn preveč visoko kvaliteten. Trgovska podjetja jih ne kupujejo, ker se boje, da »takšen nivo« ne bo našel kupcev na tržišču. Po drugi strani pa hrastniška steklana ne more ustreči vsem domačim in tujim interesentom, ker so njeni proizvodi zaradi svojstvenih oblik zelo iskani.

Iskra Commerce Gospodinjski aparati BRAUN - ISKRA

Pod pojmom »Iskra - Braun« si danes predstavljamo predvsem brivnik SIXTANT ali SPECIAL. Nemška renomirana firma BRAUN, s katero ISKRA že vrsto let sodeluje, pa ima zelo širok asortiman proizvodov. V nekaj besedah bomo opisali tri gospodinjske aparate iz kooperacije ISKRA - BRAUN.

SOKOVNIK — CENTRIFUGA ISKRA BRAUN MP 32

je univerzalni strožek za pripravo sadnih in zelenjavnih sokov; strožek, brez katerega si ni moč predstavljati sodobnega gospodinjstva.

Najbolj sveži sokovi so seveda tisti, ki jih pripravimo sami. S pomočjo sokovnika ISKRA BRAUN MP 32 lahko pripravimo brez težav in brez posebnih priprav najbolj sveže in zdravilne sadne ter zelenjavne sokove. To ne velja le za jabolka in korenje, marveč tudi za grozdje in paradiznik ter za vse, kar nam nudi trg preko vsega leta.

Vsako vrsto sadja in zelenjave strožek najprej razkosa na drobne delce, iz katerih potem do skrajne mere s centrifugiranjem iztisne sok, ki kot dokončno pripravljena tekočina izteka v kozarec.

Kranjska festivalska formula

(Nadaljevanje z 2. strani)

festival ravno v Sloveniji, v Kranju. Dežela turizma in športa, je znala o pravem času združiti svoje naravne prednosti s svojimi profesionalnimi talenti. O tem pričeva vrsta izredno organiziranih svetovnih in evropskih šampionatov. Vendar na tem niso obstali. Ideja o festivalu športnih in turističnih filmov se je porodila tisti hip, ko je bila Ljubljana uradno izbrana za sedež UNESCO, komisije za šport in turizem.

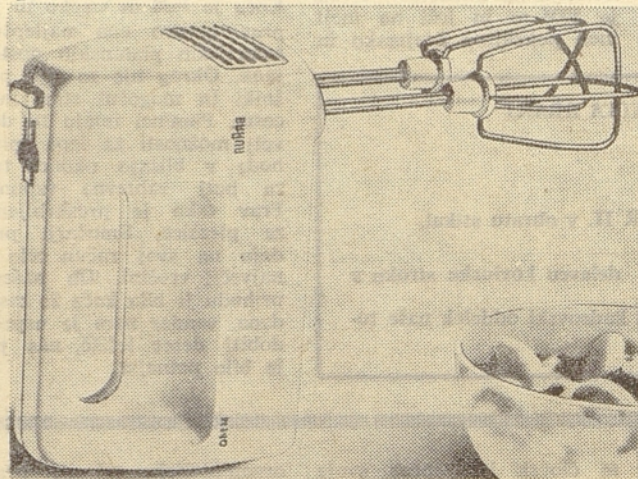
Ta ideja je že zdavnaj uresničena. Prednosti, ki jih vsebuje, so več kot očitne. V prvi vrsti tematska specialnost festivala v Kranju ni samo enostavna analogija dejavnosti že omenjene komisije UNESCO. S tem ko je prisvojil zase šport in turizem, si je prisvojil tudi dve prevladujoči preokupaciji našega časa, če namreč upoštevamo vse tisto, kar danes predstavlja turizem kot prvorazredna gospodarska, kulturna in politična energija in dejstvo, da je prišel šport v fazo, ki močno presega njegove prvobit-

ne okvirje s tem, da se je spremenil v močno sredstvo množičnega spektakla in obsejivni družbeni medij.

Očitno je, da so bili to več kot prepričljivi motivi in razlogi, ki so pripeljali kranjsko »Iskro« in kranjsko skupščino do tega, da sta nudila zares polno in učinkovito podporo festivalu. Da se v tem svojem konceptu nista zmotili, naj navedemo podatek, da se je na festivalu zadrževala delegacija Grenobla, ki je začel hoditi po stopinjah Kranja in tudi predstavniki francoskega Ministrstva za vzgojo, šport in rekreacijo, ki je prinesla s seboj pokal, posvečen spomenu Pierre de Coubertina, ki je bil namenjen kranjskemu zmagovalcu.

Niso prisostvovali samo odgovorni jugoslovanski predstavniki, ki bi se v Kranju lahko naučili, kaj vse store druge dežele za šport in turizem. Toda to ni napaka festivala v Kranju, temveč napaka tistih, ki gredo mimo njega z zaprtimi očmi.

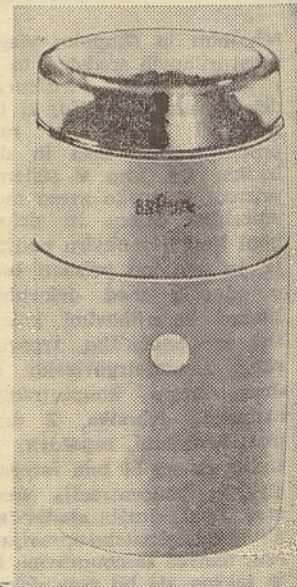
(Po »Borba«)

ELEKTRIČNI ROČNI MEŠALNIK ISKRA BRAUN M 140 ne služi samo za mešanje, gnetenje in stepavanje smetane v različnih hitrostih, ampak je opremljen tudi s trenutnim stikalom za počasno začetno mešanje, za mešanje rumenjaka v skodelici, za pazljivo vmešanje beljaka in še in še. Strožek opravi vse, kar bi morala sicer gospodinja storiti sama s težavo, z uporabo žlice, metlice za stepanje snega ali z roko. Ker je mešalnik opremljen z močnim električnim motorjem, prihrani moč in čas.

KAVNI MLINCEK ISKRA BRAUN KSM 1

v rdeči, beli ali zeleni barvi — kakor pač najbolje ustreza vaši kuhinjski opremini. Mlinček lahko prenesete tudi v pisarno, dnevno sobo, vikend, na teraso itd. Povsod bo s pridom služil svojemu namenu. V nekaj sekundah boste zmleli svežo, prijetno dišečo kavo. Pod prozornim pokrovom se vrti dvokrilni nožek, ki temeljito razdrobi kavna zrnca. Kavina moka se vrtinči ob straneh pokrovička, od koder jo vedno znova potiskajo v sredino posebej oblikovana rebra. To neprestano gibanje omogoča mletje, pri katerem se kavina moka sploh ne segreje, kar je predpogoj za ohranitev prijetne arome.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

ZDRUŽENO PODJETJE

SKLEPI

2. ZASEDANJA DELAVSKEGA SVETA ZDRUŽENEGA PODJETJA ISKRA Z DNE 25. 9. 1970 V KRANJU

DS ZP naknadno potrjuje mandate naslednjim članom DS ZP: ing. Jožetu Jerali (Elektromehanika), ing. Janezu Barliču (Polprevodniki), Josipu Kurjakoviću, Milanu Panjeviću, ing. Josipu Turkoviću, Avgustu Zdravcu (vsi RIZ) in jim ob tej priložnosti čestita k izvolitvi za člana DS ZP.

S tajnim glasovanjem je bil za novega člana odbora za poslovno politiko ZP izvoljen dr. Jože Gogala — namestnik direktorja ZZA.

Istočasno pa DS ZP razrešuje zaradi zdravstvenih razlogov tov. Jožeta Prežlja, dipl. ing. — direktorja ZZA kot člana odbora za poslovno politiko ZP.

DS ZP imenuje naslednja dva člana v svet Počitniške skupnosti ZP:

1. Slavomirja MIHAJLOVIČA — Elementi,
2. Pavleta JEREBA — ZZA

DS ZP sprejema poročilo o poslovanju združenega podjetja ISKRA v I. polletju 1970 z dne 27. 8. 1970 z naslednjimi ugotovitvami in sklepi:

1. Iz poslovnega poročila za I. polletje 1970 je razvidno, da kaže proizvodnja v tovarnah: Polprevodniki Trbovlje, Elektronika Horjul, Avtomatika Pržan, Naprave Ljubljana in RIZ Zagreb zaskrbijo stanje, zlasti ker organizacije ne izpolnjujejo svojih planskih nalog.

DS ZP priporoča organom upravljanja in vodstvu teh organizacij da podvzamejo vse ukrepe, da se planske naloge v letošnjem letu v največji možni meri izpolnijo.

2. Ugotavlja se, da se v ZP še vedno ekstenzivno zaposluje delavce, kar pa lahko privede posamezne organizacije v določenih trenutkih (primer recesije) v težko situacijo.

DS ZP priporoča vsem organizacijam in Organizacijsko-kadrovskemu področju ZP, da se pri zaposlovanju delavcev držijo bolj smeri izboljšanja kadrovske strukture, ne pa samo številčnega povečanja delavcev. Pri tem pa naj se poslužujejo raznih oblik pridobivanja strokovnih kadrov kot npr. izobraževanja v podjetju in izven podjetja.

3. Organizacije ZP morajo gibanju obratnih sredstev kazovati vso pozornost.

DS ZP meni, da naj se organizacije poslužujejo v politiki najemanja kreditov bolj dolgoročnih kot kratkoročnih kreditov.

4. ISKRA — COMMERCE in pa vse tiste organizacije ZP, ki same poslujejo na tržišču, naj pokrenejo vse potrebno za zmanjšanje terjatev, ker so te znatno porasle. To nam bo zlasti omogočilo boljše likvidnost, katera bo pripomogla k zmanjšanju nepotrebnih zalog na eni strani, na drugi pa k boljši oskrbi z materialom, ki je nujno potreben za proizvodnjo.

5. Organizacije ZP morajo podvzeti vse mere za zmanjšanje uvoza, zlasti iz zapadnih držav.

DS ZP zlasti priporoča ISKRA — COMMERCU in njegovi Nabavni organizaciji, da usmeri vse napore k zmanjšanju uvoza iz zapadnih držav, in preorientaciji na vzhodne države in nabavo na domačem tržišču.

6. Pri investicijah se ugotavlja, da se veliko premalo vlaga v družbeni standard. Prav tako se tudi že tako majhna planirana sredstva ne realizirajo.

DS ZP priporoča vsem organizacijam, da tem investicijam izkažejo več pozornosti in namenijo za to dejavnost sredstva, razumljivo, v skladu z ekonomsko sposobnostjo posameznih organizacij ZP.

7. DS ZP zadolži strokovne službe ZP, da v sodelovanju z zainteresiranimi organizacijami ZP, ISKRA — COMMERCEM in Zavodom za avtomatizacijo, izdelajo odgovarjajočo analizo za proizvodnjo, usmerjeno na električno področje.

8. DS ZP naroča vsem delavskim svetom organizacij ZP, da razpravljajo o sklepih DS ZP, ki jih je sprejel ob priložni obravnave poročila o poslovanju ZP ISKRA v I. polletju 1970 in so označeni v teh sklepih pod točko 21).

DS ZP sprejema predlog osnovnih smernic poslovne politike ZP ISKRA v letu 1971 z dne 4. 9. 1970 kot cilj za nadaljnji razvoj ZP ISKRA, pri čemer daje DS ZP zlasti poudarek, da vse naše organizacije ZP zlasti skrbijo, da svoje poslovne aranžmaje v redno izpolnjujejo, pomagajo čimvečjo pozornost dobavnim rokom, kvaliteti in zmanjšanju poslovnih stroškov.

Organizacije ZP na podlagi teh smernic izdelajo svoje gospodarske plane, katere morajo do konca meseca decembra 1970 dostaviti strokovnim službam ZP zaradi sestave gospodarskega plana ZP.

Strokovne službe ZP pa morajo do konca meseca januarja 1971 predložiti organom upravljanja ZP gospodarski plan v obravnavo in sklepanje.

DS ZP sprejema poročilo o delu odbora za poslovno politiko ZP z dne 18. 6. 1970 in dodatek k poročilu o delu odbora za poslovno politiko ZP z dne 25. 9. 1970 v predloženi obliki in nanj nima pripomb.

DS ZP sprejema poročilo o poslovanju Tovarne orodja v Ljubljani v mesecih januar, februar, marec in april 1970 z dne 22. 6. 1970 ter poročilo o 6 mesečnem poslovanju Tovarne orodja v Ljubljani z ugotovitvijo, da je finančni rezultat pozitiven in da se izvaja predvideni sanacijski načrt za to tovarno.

DS ZP sprejema letno poročilo za leto 1969 o izva-

janju odnosno zaključku generalne rekonstrukcije glavnice Aneksa III. Istočasno pa potrjuje tudi znižanje cene stroja iz generalnega remonta na 20 milijonov din.

DS ZP glede izgradnje poslovne stavbe združenega podjetja ISKRA v Ljubljani sprejme sledeča stališča in sklepe:

1. sprejema in odobrava pobudo za izgradnjo poslovnega centra združenega podjetja ISKRA v skupni poslovni stavbi v Ljubljani;

2. ugotavlja, da je za povečanje učinkovitosti poslovanja celotnega združenega podjetja nujno, da v skupni poslovni stavbi ZP ISKRA v Ljubljani dobijo svojo skupno lokacijo službe ISKRA — COMMERCE, strokovne službe ZP, po potrebi pa tudi druge organizacije ZP ISKRA;

3. pooblašča se ISKRA — COMMERCE, da v imenu

ZP ISKRA izdelava predlog tehnične rešitve in finančne konstrukcije, da vodi razgovore z bačnimi organizacijami in po potrebi z drugimi institucijami za realizacijo tega projekta, katerega naj predloži v obravnavo in potrditev DS ZP.

DS ZP imenuje v komisijo za izume in tehnične izboljšave pri DS ZP namesto tov. ing. Sergeja Gradnika — iz Tovarne električnih in merilnih instrumentov, Otoče, ki je mnogokrat službeno odsoten, novega člana komisije, in sicer tov. Janeza Erčulja — iz iste tovarne.

DS ZP nalaga vodstvu ZP, da do naslednje seje DS ZP:

1. izdelava program zasedanj DS ZP za to mandatno obdobje,

2. pripravi poročilo o neizvršenih sklepih DS ZP iz preteklih in sedanje mandatne dobe.

S »Šumadija - ekspresom« od Zagreba do Beograda

(Nadaljevanje s 3. strani govornim vodstvom. »Za izdelke ISKRE ne skrbi,« je dejal — »saj smo z vašimi vseskozi odlično sodelovali. Usmerniki delajo brezhibno, kar pa zadeva ozvočenje lahko menda sami ocenite njegovo kvaliteto. Bolj me težijo druge reči, saj smo malone vso električno opremo nabavili iz tujine in jo potem sami sestavljali in povezovali. Sicer pa je z nami pred-

stavniki »Groupementa« gospod Hoffmann, ki je spričo rekordnega časa pri sestavi kompozicije malce skeptičen.«

Naša dva inženirja, tovarniški šef in Macanović, sta bila povsem mirna, vendar ne povsem brezskrbna, saj sta tudi onadva polagala v imenu podjetja izpit v pravici mednarodni konkurenci.

Proti Novski in Slavonskemu brodu in še naprej pro-

ti Rumi se je kazalec na merilcu hitrosti znova približal »zvočnemu zidu«, ki velja za jugoslovanske železnice.

Približevali smo se končnemu cilju — Beogradu. Vlak je očitno dobro prestal preizkusno vožnjo, vprašanje pa je, ali se mu bo posrečilo premagati obstoječi hitrostni rekord.

Beograd! Kompozicija je zmanjšala hitrost na predpisano mero in se elegantno zmuznila skozi predmestja do glavne postaje.

Velika postajna ura je kazala točno 13.10. Stari, preizkušeni veteran ZTP tovariš Vučenić je potegnil iz žepa že precej obrabljeno »švicarko«, z očitnim namenom, da bi preveril točnost postajne ure. »Takole je, tovariši«, je dejal modro in previdno, progo smo prevozili v štirih urah in desetih minutah. Neuradno proglašam v imenu ZTP, da smo izboljšali obstoječi hitrostni rekord na tej relaciji za 10 minut. Kdor je bil že kdaj na železnici in se spozna na promet, že ve kaj to pomeni.«

»Dobro je bilo«, sta se odzvala inženirja iz »Gošče«.

»Wunderbar« (čudovito), je dejal tudi gospod Hoffmann. »Ich gratuliere (čestitam)!«

Iskraši pa niso rekli ničesar. Saj še za druge, bolj komplicirane stvari ni moč dobiti pohvale in priznanja. Vzlic temu pa jima je bilo prijetno pri srcu ob zvokih glasbe, ki se je razlivala iz kompozicije proti postaji.

M. Ljubič

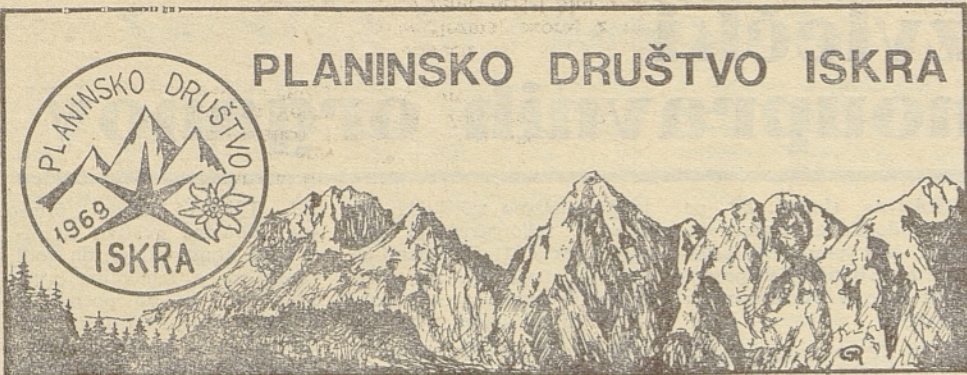
Usoda poklicev

Po sodbi strokovnjakov bo moral v naslednjih 10 letih v industrijskih deželah Evrope vsaj vsaki deseti zaposleni spremeniti sedanjo stroko. Največje »migracije«, oziroma prekvalifikacije pričakujejo v obrti, tekstilni in kožni industriji, črni metalurgiji in rudarstvu. Najekspanzivnejši sektorji bodo tisti, ki so v zvezi z organizacijo dela, z upravljanjem in storitvami. Stoletje avtomatizacije bo prav tako vplivalo na tempo in strukturo teh sprememb.

V nekaterih deželah že na veliko raziskujejo, kako bo vse to izgledalo. Za sedaj so najzažurnejši inštituti v Zah. Nemčiji, katerih analize kažejo, da bo moralo do 1980. leta spremeniti svoje delovno mesto prek 11 milijonov ljudi (44%), čeravno ne v vsakem primeru tudi poklic.

V zvezi s tem je zanimivo poročilo Inštituta za delo in profesije, ki govori o tem, da je v ZR Nemčiji vsak drugi delavec spremenil v mladosti izučeni poklic. Ta sprememba ni bila vedno radikalna, upoštevana so tudi prekvalifikacije: n.p. kovač je poljedeljskega mehanika.

Na ta način je od 100 zaposlenih spremenilo stroko ali delovno mesto: 71 kovač, 71 rudar, 66 poljedelcev, 65 pekov, 61 obrtnikov, 61 krojačev, 59 prodajalcev, 54 mesarjev, 51 mehanikov, 50 ključavničarjev, 49 frizerjev, 49 vrtnarjev, 40 kovinostrugarjev, 40 tesarjev, 35 električarjev, 31 zidarjev in 29 pleskarjev.

PLANINSKO DRUŠTVO ISKRA

Moja hoja na Triglav

(Zgodovinski zapis)

Richard III (?): Kraljestvo za konj!
Jaz (27. 9. 70 ob 16.00):
Jurja za en pir!

Popolnoma prostovoljno sem se že pred dvema letoma na pritisk žene in družinskega sveta zaklel, da bom nekega zgodovinskega dne osvojil naš najvišji hrib Triglav. Veste, to stalno posejanje enkrat za pisalno mizo in drugič za obloženo kuhinjsko mizo, pa spet ležanje na kavču in nato v zakonski postelji, vse to ne prinese nobenega pravega razmigiranja telesa in globokega vdihavanja svežega zraka, kar naj bi krepilo telo in duha, ter ohranjalo življensko prožnost — je ugotovil »svet« — zato sem resno pričel s treningi. In moje stalne izgovore, da še nisem pripravljen za vrhunski vzpon, je prekinilo obvestilo v Glasilu Iskra: in korajžno sem se poln dvomov odločil in prijavitel kompletno družino za Iskrški pohod na TRIGLAV.

Dan »X« je bila sobota 26. 9. 1970., čas 6.50, kraj odhoda z avtobusi: Glavni vhod v Elektromehaniko, Vseh prijavitelcev 230 (iz Kranja okoli 80).

V soboto, točno ob določenem času nas je nepregledna množica 80 junakov in junakinj — od najmlajših do najstarejših, večina pa moških — čakalo na avtobuse. Kljub enourni zamudi so kranjskim možem in fantom zažarele oči, ko so se na dvorišču pred tovarno ustavili prvi avtobusi, polni mladih planink, ki so zvedavo gledale, kakšne so od blizu takele gorenjske trme. Zasedli smo četrti in peti avtobus ter se ob prekrasnem vremenu odpeljali na Gorenjsko. Marijan Kralj, glavni organizator pohoda in pa Simon Primožič, predsednik Planinskega društva Iskra, sta nam navdušena z ganljivimi besedami pojasnila usodnost naše odločitve, ter njeno pomembnost za zgodovino slovenskega naroda. Dobili smo še vsak zavitek keksov in kupon za malico v Vodnikovem domu na Velem polju in že smo odhiteli drug za drugim v klanec, da bi se ja čimprej prijetno upehali, kajti pred nami je bila »česta dolga 5 ur«. Jaz

sem se držal pravila, da se »počasi daleč pride«, zato nisem preveč hitel, pri tem sem pa še precej gledal okoli sebe, kar me je stalo, da sem za malico dobil menda že tretjič zalite makarone. Življenje je bogato le takrat, kadar doživljaš kaj nevsakdanjega, kadar se pehaš ob potu svojega obraza, enak med enakimi, z istim ciljem pred seboj. To isto si je gotovo dejal tudi naš generalni direktor, ko se je oprt na težkim nahrbtnikom potil navkreber proti Planiki, domu pod Triglavom. Tam nas je deloma prespalo 100 udeležencev, nekaj več kot 100 pa je deloma prespalo na Kredarici. Deloma prespalo sem dejal zato, ker je bilo nekaj takih, ki so noč razdelili na faze petja, pitja in klicanje Urha. Tudi v Planiki je bilo veselo, saj je bila še pred nevihto polna prijetnih maliganskih hlapov, pesmi in čudovitega cigaretnega dima, ki ni uhalj samo v pljuča in jih polnil s prijetnim občutjem domačih zakajenih pisarn, temveč tudi v nos, oči in grlo. Če bi takrat vedel, da bom moral napisati nekaj o našem pohodu na Triglav, bi vsekakor beležil vsebino nešteti »požlahtnejnih« ljudskih pesmic, od tiste, ki poje o devicah in presicah, pa spet: ...trinajsti bil je Juda Iškarijot, dvanajst je b'lo apostolov, enajst fuzbalistov...

Iz temne, mokre in vetrovne noči se je rodilo prekrasno nedeljsko jutro, ki je kar samo terjalo (nam je pa to svetoval Jaka), da smo se še pred zajtrkom Uršiči, Vehovci in Slavci podali v boj za zadnjih 500 m višine. Nahrbtnike smo pustili kar v koči, zato sem se jaz kar korajžno in veselo počasi podal v steno. Veter me je prijetno hladil, dokler nisem dospel bolj na plano, takrat pa me je ob pogledu na »zajle«, strme stene navzgor in navzdol, po celem telesu spreletel občutek skrajne tesnobe. Še tisto malo poguma, ki mi je ostal do vrha Mallega Triglava je splahnel, ko se je pred menoj pojavila stena Velikega Triglava in ozek prehod k njej. Imel sem strašansko slab občutek v želodcu ... ko je mimo prav flegma, skoraj z rokami v žepu, prišel Šimén, opa-

zil mojo stisko, mi dal moralno podporo, da to vse skupaj nič ni in naj ga ne serjem, in že sem bil v steni ter kmalu nato končno na vrhu. Moram priznati, da sem se sam sebi zdel upravičeno važnega, čeprav me je sin okregal, kje da hodim, da me že več kot pol ure čaka, da je mami že zdavnaj prišla na vrh itd.

Fantje, ki so še sinoči v domu veselo prepevali steklenici na čast junaško pesem »Nek se valja, nek se valja...« so prav tedaj z oprano ubranimi glasovi prepevali Triglavu na čast v brezoblačno in sončno nebo. Čudoviti so občutki na vrhu Triglava,

Planinci ZZA na Dachsteinu

(Nadaljevanje s 5. strani)

jih ta dan ni bilo malo. Vlečnice so bile obremenjene skoraj tako, kot pri nas sredi sezone npr. v Kranjski gori.

Kar težko smo šli mimo tako vabljive smuke sredi avgustovske vročine. Toda naš namen je bil drugačen. Po precej dolgi zasnženosti poti smo končno le prišli do stene samega vrha, kjer se je začelo pravo plezanje. Odložili smo odvečno prtljago in počakali, da smo prišli na vrsto za vstop v steno. S pomočjo železnih vrvi in klinov smo se varno vzpenjali. Ta del poti bi lahko nekoliko primerjali z vzponom s Kredarice na vrh Triglava, samo da je pot na Dachstein še bolj strma in nevarna, seveda če ne bi bila tako zavarovana.

Počasi premikajoče se kolone moških, žensk v krilih, otrok, starih, mladih, domačinov in tujcev se ni dalo prehitevati. Na vsaki večji polički smo se morali umakniti s poti tistim, ki so se že spuščali z vrha. Zato smo imeli dovolj časa ogledati si Gosaussen, to so čudovita modro-zelena jezerca na višini kakih 2700 m. V slabi uri takega plezanja smo prišli na vrh, kjer nas je pozdravila množica planincev, zbranih okrog velikega železnega križa. Medtem se je zoblacilo in žal nismo imeli najlepšega razgleda. Vpisali smo se v knjigo obiskov.

posebno pa biti prvič in to v takem vremenu, kakršnega je do te nedelje doživel redko kateri planinec. Vidim, da je tov. Kralj pač mislil na vse, tudi na vreme in uredil kot je treba! Sicer bodo govorile fotografije in sami presodite, in lahko vam je žal, da niste bili z nami. Na vrhu je prostora še in še, zato drugo leto brez skrbi v kolono, pa če bo prijavitelcev še več kot letos.

Strah je bil premagan in spuščal sem se, sicer počasi in preudarno, pa tudi mirno in brez treme, kot že izkušen planinec.

Vse se je kopalo v čudovitem soncu, ko smo se pomikali proti Doliču in Tržaški koči. Kar žal nam je bilo, da se končuje prekrasni izlet po čudovitem rajju okoli Triglava. Ne vem, če bom pravilno zapisal, toda »mula tera« ali italijansko mulovodska pot, ki vodi iz Trente na Dolič, me je skoraj duševno in fizično uničila, pa ne samo mene, vse naokoli je četrto uro hoda vedno navzdol in navzdol komaj še krevsalo in niso bili redki, ki so si hladili razbolele prste in stopala v mrzli vodi v vznožju najlepših gora, kar jih premore slovenski svet, na koncu Zadnjice. Žejen in izmučen po 9 urni hoji sem si silno zaželel mrzlega piva; in več sem mislil na pivo,

bolj sem bil žejen, nakar se je rodil zgodovinski izrek, ki sem ga navedel v začetku pisanja...

V našem domu v Trenti smo bili postreženi z jelzem in klobaso, kar se je vse zelo prileglo, na pivo smo pa morali v nasproti stoječi hotel.

Po podatkih, ki jih imam iz prve roke (M. Kralj) so vsi udeleženci pohoda Iskrških planincev v nedeljo bili na vrhu Triglava, in lahko štejemo to našo odpravo za eno do sedaj najbolj masovnih odprav na Triglav. Razen ene zvite noge in enega pokvarjenega želodca, menda drugih težav udeleženci nismo imeli (in mojega strahu, ki ga priznam, in strahu tistih, ki tega ne priznajo).

Od vsega najlepše pa je bilo to, da smo si bili ves čas drug drugemu iskreni prijatelji in tovariši, kar želim, da bi si ostali še za naprej, v »civilu«, sredi te naše potrošniške družbe, polne izpušnih plinov, bančnih kreditov in »fovšarijev«.

Vsem skupaj za vse iskrene hvala in kmalu spet nasvidenje v gorah.

Igor Slavec

Uredništvu je bilo sporočeno, da so bila v koči na Doliču najdena očala in de-narnica. Oboje je moč dobiti pri M. Kralju, Ljubljana Masarykova 15.

Poskrbeli smo tudi za skupinski posnetek. Nato je sledil planinski krst tistih, ki so dosegli višinski rekord. Vsak planinec je verjetno že kdaj doživel tak krst in ve, da ni najbolj prijetno biti tepen s težko vrvo. Tudi naši rekorderji so se tega ustrašili, a neusmiljeni Jule jim ni prizanesel. Poleg tega so morali v koči poskrbeti za dobro kapljico.

Od vrha smo se poslovili z željo, da bi se še kdaj vrnili. Hoja navzdol je bila zaradi množice planincev res polzeva. Kar naprej je bilo treba nekoga čakati. Končno smo le spustili železno vrvo in se drsali po snegu tja do žičnice. V enem od naših nahrbtnikov nas je čakala steklenica črnega. Spet star planinski običaj — dobro turo je treba zaliti. Vodja odprave nam tega ni branil, ker smo bili takorekoč že na ravnem, poleg tega pa je en liter deljeno na petnajst zelo malo. Odložili smo se, da se bomo spustili navzdol z žičnico in se še isti dan vrnili domov, čeprav smo imeli predviden povratek v nedeljo. Trije so šli v dolino peš, ostali z žičnico. Za pet minut vožnje in 1000 m višinske razlike smo plačali po 40 šilingov. Ni nam bilo žal, saj smo vedeli, da ne bomo imeli vnetih mišic na nogah. Iz solidarnosti do ostalih, da bi se vsaj drugo noč pošteno naspali, se je šest tovarišev takoj odpravilo domov. Ostali smo se

najprej nekoliko odpočili in odžejali, nato pa vrnili v Austria-Hütte. Po kosilu smo ob dobri kapljici in prijetnem kramljanju na prostem preživeli lepo sobotno popoldne. Spat smo šli zgodaj in se tudi bolje naspali kot prvo noč. Naslednji dan je bil čudovit. Vrhovi skupine Dachstein so se kopali v jutranjem soncu. Smučarji so hiteli na smučišča, mi pa smo morali domov. Večina od nas si je želela, da bi vsaj enkrat prišla smučati na Dachstein. Domov nismo preveč hiteli. Med potjo smo se večkrat ustavili in si ogledali naravno ter lepe planinske domove. Kosilo, ki je bilo sestavljeno iz ostankov raznih dobrot iz vseh nahrbtnikov, smo med potjo priredili kar na prostem. Zaključni postanek smo imeli v Naklem. Domov smo se vrnili čili in zdravi ter obogateni za lepa doživetja. KA

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silo — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in kličej: »CP Gorenjski tisk« Kranj